

Vendim nr.18 datë 29.01.2024

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, i përbërë nga:

Elsa Toska,	Kryesuese
Sonila Bejtja,	Anëtare
Genti Ibrahimimi,	Anëtar

në datën 29.01.2024 mori në shqyrtim paraprak kërkesën nr. 6 (R) 2023 të Regjistrimit Themeltar, që i përket:

KËRKUES: **ROBERT NAÇE**

OBJEKTI: **Shfuqizimi i vendimeve nr. 668, datë 10.10.2017 të Gjykatës së Apelit Tiranë; nr. 00-2023-897, datë 23.03.2023 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.**

BAZA LIGJORE: **Nenet 15, 18, 33, 41, 42, 43, 131, pika 1, shkronja “f”, 133 dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 6 dhe 14 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, si dhe neni 1 i Protokollit nr. 1 të saj (*KEDNJ*); ligji nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).**

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese (*Kolegji*), pasi dëgjoi relatorin e çështjes Genti Ibrahimimi, shqyrtoi kërkesën, dokumentet shoqëruese, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Nga aktet bashkëlidhur dosjes rezulton se shoqëria “Ana” sh.p.k., pala paditëse në procesin gjyqësor, i është drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë me kërkesëpadi me objekt detyrimin e kërkuarit Robert Naçe, pala e paditur në këtë proces, (kërkuari) të kthejë shumën monetare prej 800.000 eurosh, të përfituar padrejtësisht me anë të kontratës së shitjes nr. 2359 rep., datë 05.03.2014; detyrimin e të paditurit të dëmshpërblejë paditësin në masën e interesave bankare të përcaktuara sipas ligjit; marrjen e masës së sigurimit të padisë duke urdhëruar Zyrën e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme, Tiranë dhe Zyrën e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme, Durrës për bllokimin e të gjitha pronave që janë në emër të kërkuarit Robert Naçe deri në përfundimin e shqyrtimit gjyqësor dhe ekzekutimin e vendimit.

2. Pas regjistrimit të çështjes në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë, ajo ka kaluar për veprime në seancë përgatitore, me vendim të gjyqtarit të vetëm, në datën 20.07.2015. Seanca e parë përgatitore e planifikuar për t’u zhvilluar në datën 14.09.2015, edhe pse pala paditëse ka qenë e pranishme nëpërmjet përfaqësuesit të saj ligjor P.I., është shtyrë për në datën 02.10.2015, për shkak të mosshoqërimit të të paditurit Robert Naçe, i cili ishte në gjendje paraburgimi. Pas shtyrjes të kësaj seance përgatitore, seanca e radhës është zhvilluar në datën 22.10.2015, ku palët kanë dhënë shpjegime dhe gjykata ka vendosur ta kalojë çështjen në seancë gjyqësore. Edhe seanca e parë gjyqësore, e planifikuar për t’u zhvilluar në datën 18.11.2015, është shtyrë me kërkesë të të paditurit për t’u mbrojtur me avokat. Seanca gjyqësore në vijim, ajo e datës 14.12.2015, është shtyrë me arsyetimin se gjyqtarja ndodhej në Konferencën Gjyqësore Kombëtare.

3. Seanca gjyqësore e datës 22.01.2016 është shtyrë, pasi gjykata nuk ka realizuar njoftimin e palës paditëse, ndërsa seanca gjyqësore e radhës, ajo e datës 16.02.2016, pasi është shpallur trupi gjykues dhe janë bërë të njohura të drejtat procedurale të palëve, është shtyrë me kërkesë të palës së paditur për të paraqitur një vërtetim, sipas të cilit çështja penale në ngarkim të tij ndodhej për gjykim në gjykatën e apelit dhe, për rrjedhojë, gjykimi i çështjes civile duhet të pezullohej.

4. Me vendimin nr. 2904, datë 07.04.2016, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë ka vendosur pushimin e gjykimit të çështjes civile nr. 1767 akti, duke arsyetuar se në seancën gjyqësore të datës 07.04.2016 pala paditëse nuk është paraqitur, pa pasur ndonjë shkak për mosparaqitje, pavarësisht se kishte marrë dijeni për datën e zhvillimit të kësaj seance nëpërmjet fletëthirrjes së datës 09.03.2016. Kundër këtij vendimi pala paditëse, shoqëria “Ana”, ka ushtruar të drejtën e ankimit, duke pretenduar se përfaqësuesi i saj nuk ka mundur të shkojë në gjykatë në kohë për shkaqe që

nuk vareshin prej tij, por për shkak të trafikut të mbingarkuar dhe ky fakt nuk vërteton mungesën e interesit për gjykimin e kësaj çështjeje. Gjithashtu, pala paditëse duhej të njoftohej nominalisht kur përfaqësuesi i saj mungonte pa një shkak të ligjshëm.

5. Me vendimin nr. 668, datë 10.10.2017, Gjykata e Apelit Tiranë ka vendosur prishjen e vendimit të gjykatës së shkallës së parë, duke e kthyer çështjen për rishqyrtim po në atë gjykatë, me tjetër trup gjykues. Gjykata ka arsyetuar se në kuptim të neneve 466, shkronja “ç” e 467, shkronja “c” të KPC-së, pushimi i gjykimit të çështjes është marrë në kundërshtim me rregullat e përcaktuara në këtë kod. Gjykata duhet të hetonte rreth shkaqeve të mosparaqitjes së palës paditëse, qoftë edhe duke e pritur atë për pak kohë apo duke e shtyrë seancën gjyqësore, pasi nisur nga rrethanat e çështjes nuk kishte si të arrinte në përfundimin se pala paditëse kishte humbur interesin për zhvillimin e gjykimit, duke qenë se pala ankimuese kishte paguar edhe taksën e padisë në një vlerë relativisht të lartë prej 8 mijë eurosh. Në përfundim të gjykimit, gjykata e apelit çmon se gjykata e shkallës së parë gabimisht dhe në mënyrë të pabazuar ka arritur në përfundimin se pala paditëse nuk kishte paraqitur shkaqe të arsyeshme, siç kërkon neni 179 i KPC-së. Kundër këtij vendimi pala e paditur/kërkuesi ka ushtruar të drejtën e rekursit, duke kërkuar prishjen e vendimit të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, pasi shkakun i pretenduar nga pala paditëse për mosparaqitjen në seancën gjyqësore nuk hyn në shkaqet e parashikuara nga ligji si “të përlegjura”. Gjykata e Apelit ka shkelur parimin e kontradiktoritetit, pasi nuk ka marrë masa efikase për të njoftuar palën e paditur Robert Naçe.

6. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2023-897, datë 23.03.2023, ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkuesi kundër vendimit nr. 668, datë 10.10.2017 të Gjykatës së Apelit Tiranë, duke arsyetuar se rekursi i paraqitur është bërë për shkaqe të ndryshme nga ato që parashikohen në nenin 472 të KPC-së, pasi gjykata e apelit e ka respektuar ligjin procedural dhe atë material, duke i interpretuar dhe zbatuar drejt ato dhe se vendimi i dhënë prej saj nuk është në kundërshtim me ndonjë vendim të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë ose të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë. Po kështu, gjatë shqyrtimit të çështjes në dhomën e këshillimit nuk vihen re shkelje të rënda të normave procedurale, me pasojë pavlefshmërinë e vendimit apo të procedurave të gjykimit.

7. Në datën 06.11.2023 kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me ankim kushtetues individual për shfuqizimin e vendimeve objekt kërkese, i cili, pasi është plotësuar sipas kërkesave të ligjit nr. 8577/2000, është regjistruar në datën 16.11.2023.

II

Pretendimet e kërkuetit

8. *Kërkueti*, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se nga procesi gjyqësor i kundërshtuar i është cenuar:

8.1. *Parimi i sigurisë juridike*, pasi gjykata e apelit pa asnjë shkak ligjor ka vendosur prishjen e vendimit të gjykatës së shkallës së parë.

8.2. *Parimi i barazisë para ligjit dhe mosdiskriminimit*, pasi gjykata e apelit nuk ka njoftuar palët në këtë proces, në mënyrë që t'u jepte mundësinë të mbroheshin në lidhje me pretendimet e tyre, duke mos zbatuar ligjin procedural dhe konkretisht nenet 129-133 të KPC-së.

8.3. *Parimi i ligjshmërisë*, pasi Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë nuk ka trajtuar asnjë nga problemet ligjore të ngritura nga kërkueti në rekurs.

III

Vlerësimi i Kolegjit

A. Për legjitimitimin e kërkuetit

9. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është vlerësuar nga Gjykata si një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret kumulative të nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur, si dhe rregullimet e veçanta ligjore të shqyrtimit paraprak të kërkesës. Kriteret për pranueshmërinë e ankimit kushtetues individual janë të natyrës kumulative, në kuptimin që ato duhet të plotësohen njëkohësisht. Për pasojë, mjafton mosplotësimi i njërit prej tyre që kërkueti të mos legjitimohet për vënien në lëvizje të gjykimin kushtetues.

10. Kërkuesi, si bartës i të drejtave dhe lirive themelore të parashikuara në Kushtetutë, legjitimohet *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “F” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, pasi ka qenë palë në procesin gjyqësor në të cilin janë dhënë vendimet e kundërshtuara, për rrjedhojë Kolegji vlerëson se ka interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

11. Një kriter tjetër paraprak lidhet me *shterimin e mjeteve juridike efektive*, i përcaktuar nga neni 131, pika 1, shkronja “F”, i Kushtetutës, sipas të cilit Gjykata bën gjykimin përfundimtar të ankesave individuale kundër çdo vendimi gjyqësor, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive themelore kushtetuese që pretendohet se janë cenuar. Në të njëjtën linjë, neni 71/a, pika 1, shkronja “a”, i ligjit nr. 8577/2000 përcakton se mjetet juridike efektive duhet të shterohen nga kërkuesi përpara se ai t’i drejtohet Gjykatës.

12. Kriteri për shterimin e mjeteve juridike efektive nënkupton se kërkuesi duhet të shfrytëzojë paraprakisht në rrugë normale mjetet juridike efektive, të cilat janë të përshtatshme, të disponueshme dhe efikase për një çështje konkrete. Shterimi i mjeteve juridike efektive ka të bëjë me kontrollin subsidiar që ushtron Gjykata, përfshirë edhe rastet e shkeljes së të drejtave të individit (*shih vendimet nr. 13, datë 09.03.2021; nr. 56, datë 25.07.2017 të Gjykatës Kushtetuese*). Duke qenë se mbrojtja kushtetuese ka një funksion subsidiar, kjo do të thotë se mund të kërkohet vetëm për një vendim gjyqësor përfundimtar që përmbyll procesin gjyqësor (*shih vendimet nr. 14, datë 11.03.2021; nr. 29, datë 30.03.2017 të Gjykatës Kushtetuese*).

13. Në rastin konkret, Kolegji vëren se kërkuesi i është drejtuar Gjykatës për shfuqizimin e vendimit nr. 668, datë 10.10.2017 të Gjykatës së Apelit, i cili ka vendosur prishjen e vendimit nr. 2904, datë 07.04.2016 të gjykatës së shkallës së parë dhe kthimin e çështjes për rishqyrtim po në atë gjykatë, me tjetër trup gjykues, me arsyetimin se kjo gjykatë ka vendosur pushimin e gjykimit të çështjes për mosparaqitje pa shkaqe të përligjura të përfaqësuesit të palës paditëse edhe pse ishte hera e parë që një gjë e tillë ndodhte. Më tej, gjykata e apelit vlerëson se pala paditëse ka marrë pjesë rregullisht në të gjitha seancat gjyqësore, çka tregon interesin e saj për zhvillimin e gjykimit, ndaj në këto rrethana gjykata duhet të hetonte rreth shkaqeve të mosparaqitjes së palës paditëse, qoftë edhe duke e pritur atë për pak kohë apo duke e shtyrë seancën gjyqësore, pasi nisur nga rrethanat e çështjes nuk kishte si të arrinte në përfundimin se pala paditëse kishte humbur interesin për zhvillimin e procesit, duke qenë se pala paditëse ankimuese kishte paguar edhe taksën e padisë

në një vlerë relativisht të lartë prej 8 mijë eurosh (*shih paragrafët 11-12 të vendimit të Gjykatës së Apelit*).

14. Për sa më lart, jurisprudenca kushtetuese evidenton se vendimet gjyqësore që kthejnë çështjen për rigjykim nuk mund të konsiderohen si vendime përfundimtare, për efektet e gjykimit kushtetues, pasi ato nuk vendosin në mënyrë përfundimtare për themelin e çështjes. Në të tilla raste kërkuesi i ka të gjitha mjetet e nevojshme juridike për mbrojtjen e interesave të tij gjatë rigjykimit të çështjes, përfshirë më pas edhe mbrojtjen kushtetuese në këtë Gjykatë (*shih vendimin nr. 39, datë 06.07.2016 të Gjykatës Kushtetuese*). Për rrjedhojë, vendimi objekt i ankimit kushtetues individual nuk ka vendosur në mënyrë përfundimtare për mosmarrëveshjen gjyqësore, pasi procesi gjyqësor vazhdon ende të gjykohet në themel nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm. Në këto kushte, vendimi i kundërshtuar prej tij nuk mund të konsiderohet përfundimtar në kuptim të vendimit gjyqësor, për të cilin janë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive.

15. Gjithashtu, kërkuesi kundërshton edhe vendimmarrjen e Gjykatës së Lartë, e cila nuk ka pranuar rekursin kundër vendimit të gjykatës së apelit që e ka dërguar çështjen për gjykim në themel, në shkallë të parë, duke i cenuar të drejtën për proces të rregullt ligjor.

16. Kolegji vlerëson të ndalet në natyrën e vendimit të Gjykatës së Lartë që është objekt kundërshtimi në ankimin kushtetues. Në këtë drejtim, ai thekson se në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, vendimi i gjykatës së juridiksionit të zakonshëm bëhet përfundimtar dhe mund të kundërshtohet në Gjykatë kur ai zgjidh themelin e mosmarrëveshjes gjyqësore.

17. Kolegji çmon se edhe vendimi nr. 00-2023-897, datë 23.03.2023 i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, duke vendosur mospranimin e rekursit, e ka lënë të pandryshuar gjendjen juridike të çështjes së kërkuesit, që do të thotë se ai nuk ka përmbyllur në themel procesin gjyqësor të saj për efekt të gjykimit kushtetues, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës. Në këto rrethana, për sa kohë që kërkuesi nuk ka marrë një përgjigje përfundimtare nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm lidhur me pretendimet e tij, ai i ka të gjitha mjetet e nevojshme juridike për mbrojtjen e interesave pranë atyre gjykatave, përfshirë më pas edhe mbrojtjen kushtetuese në këtë Gjykatë.

18. Në përfundim, Kolegji vlerëson se kërkuesi nuk ka shteruar mjetet ligjore për t'iu drejtuar kësaj Gjykate, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, për rrjedhojë kërkesa nuk mund të kalojë për shqyrtim në seancë plenare.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, në bazë të neneve 31 dhe 31/a, pika 2, shkronja “d”, të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

V E N D O S I:

Moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.